

ουσα· σοφίας ἔδρα, χαμηλὴ καθαρεύουσα· Ρωμέϊκο μυαλό, δημοτικὴ· τεμπελοσκυλο, χυδαία.

..

Με τέτοιο γλωσσικὸ μυστικὸ φιλολογία σοβαρὴ δὲ γίνεται. Νομίζω αὐτοῦ συζήτηση δὲ χωρεῖ. Κι' ἂς ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ βρίσκουν στὸ «Ρωμέϊκο» τίποτε λιγότερο παρὰ τὴ λύση τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος. Νά, λέει, αὐτὴ εἶναι ἡ γλῶσσα ποὺ μιλοῦμε. Ναι, βέβαια, ἡ γλῶσσα τοῦ «Ρωμέϊκου» εἶναι ἓνα νόστιμο μίγμα ἀπὸ τὶς δύο γλώσσες ποὺ ἐμάθαμε νὰ μιλοῦμε, χωριστὰ ἢ ἀνακατωμένα, κατὰ τὸ θέμα ποὺ ἐξετάζουμε. Εἶναι μάλιστα κάτι παραπάνω, διότι ἔχει ἄλλοτε καὶ ἀρχαία γλῶσσα, ἄλλοτε καὶ γαλλικὴ καὶ ἰταλικὴ καὶ ὁποιαδήποτε ἄλλη, ἀνάλογα μὲ τὴν περίστασι. Καὶ ὅλες αὐτὲς τὶς γλώσσες μὲ πολλὴ χάρι, ἀλγῆθαι, τὶς ταιριάζει ὁ ποιητὴς καὶ τὶς κεντᾷ τὴ μιὰ ἀπάνω στὴν ἄλλη.

Τώρα, γιὰ νὰ εἴμαστε δίκαιοι, ἂς βγάλουμε τὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ, ἂς βγάλουμε καὶ τὶς ἄλλες ξένες γλώσσες (συγγνώμη, κ. Καμπούρογλου, γιὰ τὸ ἄλλες) καὶ ἂς ἐξετάσουμε ἐκεῖνο ποὺ μένει. Λοιπὸν ἐκεῖνο ποὺ μένει, δηλ. δημοτικὴ καὶ καθαρεύουσα, καὶ πάλι δὲν εἶναι γλῶσσα φιλολογικὴ, εἶναι γλῶσσα κατὰλληλὴ μόνο γιὰ σάτυρα. Εἶναι ἓνα ἔνδυμα παρδαλὸ, ποὺ στέκει θαυμασία στὸ κωμικὸ πρόσωπο τοῦ Περικλέτου, ὅταν προσφωνῇ τὸ Φασουλῆ, δὲν ταιριάζει ὅμως ὁλότελα στὴν Τραγωδίαν, ὅταν προσφωνῇ τὸν Αἰσχύλο, ὅπως δὲν ἀρμόζουν τὰ παρδαλὰ ρούχα στὸν ἱερέα ὅταν ἱερουργῇ. Ἐσυνειδησαμε τόσο πολὺ μὲ τὸ παρδαλὸ αὐτὸ ρούχο, ποὺ τὸ φοροῦμε ἀδιάκοπα στὴν καθημερινή μας ζωὴ, ὥστε κατάντησε νὰ μοιάζῃ παραφωνία τὸ σεμνὸ καὶ τὸ ὁμοιόχρωμο ρούχο. Ἀλλὰ ἔλα ποὺ ὁ ἀληθινὸς ποιητὴς δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ ἄλλοιως, κ' ἔτσι πέφτει σ' αὐτὸν τὸ βαρὺ ἔργο, νὰ μᾶς ὑπενθυμίζῃ ἀγάλια ἀγάλια ποιά εἶναι ἡ γλῶσσα μας.

Γιὰ νὰ μιλήσω ἀπάνω σ' ἓνα παράδειγμα. Τὸ Ρωμέϊκο μυαλό μὲ τὸ ἀπέδρα δὲ θὰ κάμω, ποτέ τους μιὰ γλῶσσα· εἶναι δύο στοιχεῖα ξένα. Τὸ ἀπέδρα δὲ χωρεῖ στὸ Ρωμέϊκο μυαλό· ὅσο γι' αὐτὸ μπορεῖ νὰ σῇ πληροφόρηση κι' ὁ αἰ. μνηστὸς ἐκεῖνος ἐνομοτάρχης ποὺ ἔγραφε πῶς «ἡ ἡμίονος Κλεοπάτρα ἀπέδρα καὶ ἐξακολούθει ἀπέδρα». Ἡ μετὰ τὴν ἀπ' τὸ Ρωμέϊκο μυαλό στὸ ἀπέδρα προξενεῖ στὴν ψυχὴ ἓνα ἐλαφρὸ ξάφνισμα, ποὺ μᾶς εἰδοποιεῖ ὅτι ἀλλάζουμε γλῶσσα. ἓνα ξάφνισμα ὅμοιο π. χ. μ' ἐκεῖνο ποὺ προξενεῖ ὁ συνδυασμὸς

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΦΙΛΕΛΛΗΝΕΣ

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΛΕΓΚΡΑΝ

ἀρ' οἶσθα, τεμπελοσκυλο, ἂν καὶ σ' αὐτὸν εἶναι μεγαλῆτερο τὸ ξάφνισμα, ἐπειδὴ καὶ ἡ γλωσσικὴ ἀπόστασις ποὺ χωρίζει τὰ δύο στοιχεῖα εἶναι μεγαλύτερη.

Τὸ ξάφνισμα αὐτὸ στὴ σατυρικὴ ποίησις ὅχι μόνο δὲν εἶναι κακὸ, παρὰ εἶναι καὶ ὄργανο χρήσιμο γιὰ τὸ σκοπὸ τῆς, εἶναι ὅμως ἀνυπόφορο στὴ σοβαρὴ φιλολογία. Καὶ ὁ Σολωμὸς «στὶς σάτυρες τοῦ ἀνακρίτῳ ἰταλικῷ μὲ τὸ ἐλληνικὸν. Βέβαια ὅμως δὲ θὰ ἔγραφε ποτέ του ὁ Σολωμὸς π. χ.

καὶ σὺν πρῶτ' ἀνδρειωμένῃ
χαῖρε, χαῖρε, ο Λιβερτά.

Καὶ νὰ σημειώσετε, παρκακαλῶ, πῶς εὐκολότερα μπορεῖ νὰ πῇ ὁ Ρωμέϊκος ἢ Λιμπερτά, τῆς Λιμπερτάς, παρὰ ἀπέδρα, ἀπέδρας, ἀπέδρα.

Καὶ τώρα στὸ τέλος τοῦ φαίνεται πῶς ἡδὲ τὸν ὅρισμο ποὺ ζητοῦμε. Μαλλιάρως λέγεται ἐκεῖνος, ποὺ δὲν ἀπέδρα ἀπὸ τὸ Ρωμέϊκο μυαλό του τὸ αἰσθημα τῆς ἐνότητος στὴ γλῶσσα.

Ο ΑΝΗΣΥΧΟΣ

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ ΤΩ ΓΑΛΛΙΑ ΧΑΙΡΕΙΝ

Φραγκιδᾶς ἀνὴρ, τοῦτέστιν ὁ Γάλλος,
Γνώμας σοφᾶς ἐφθέγγατο κι' ἀλλοίως,
Εἰς σύλλογον τὸν Ὑπερπαρνασσόν,
Καὶ δάφνας ἀπεδέχθη καὶ θαλίαις
Τῆς ἄρρενος μερίδος καὶ θηλείας,
Τοῦτ' ἔτσι κ' ἦγουν, πάντων καὶ πασῶν.

Ὑπὲρ πλὴν τῆς λαμπρᾶς του στομυλίας,
Λαβέτω καὶ τὰ δῶρα τῆς κοιλίας,
Ἄ δυσπραγῶν ἐκβάλλει τις φύσων·
Μετὰ πολλῆς ἐκφεύγουν δυσκολίας,
Εἰσὶν οὐχ ἥττον δείγματα φιλίας
Τῶν ὑπὲρ ὧν προμάχεται Μουσῶν.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ

ΤΑΔΕ ΛΕΓΕΙ

“Ο ΦΥΛΑΚΑΣ ΤΟΥ MANCHESTER”

(Νὰ τὰ χαίρεστε, Μιστριώτηδες
καὶ Καθιδόκηδες !)

Ἀκοῦστε τί γράφει «Ὁ Φύλακας τοῦ Manchester», ἡ πιδ φιλελληνικὴ ἐφημερίδα τοῦ κόσμου.

«Οἱ φοιτητὰδες τοῦ ἐλληνικοῦ Πανεπιστημίου μ' ἀρχηγούς μερικούς τους Καθηγητὰδες καὶ ἄλλους ἀντιπροσώπους τῆς νέας ἐλληνικῆς «παιδείας, διαμαρτύρουνται μ' ὅλη τους τὴ δύναμη ποὺ παρασταίνονται τὰ ἔργα τοῦ «Αἰσχύλου σ' ἓνα τους θέατρο μεταφρασμένα «στὴν ξεπεσμένη γλῶσσα ποὺ μιλοῦν οἱ ἴδιοι «τους οἱ σπουδαστὰδες, Καθηγητὰδες, κι' ἄλλοι ἀντιπρόσωποι τῆς ἐλληνικῆς παιδείας. «Ἐτσι καθὼς ἀναγράφουμε τὴν ὑπόθεση, συγγενεῦσι κάπως μὲ πλοκὴ κωμικῆς ὁπερας. «Ἐχει ὅμως καὶ τὴ σοβαρὴ τῆς μεριά, ποὺ τῆς «δίνει μεγαλύτερη σημασία παρ' ἂν εἴταν ἀπλὴ «ἀποθέωση ἑνὸς ψευτοῦ ἥρωα. Ἄλλο ἀποτέλεσμα «δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ αὐτὸς ὁ φανατισμὸς τους «πρὸς τὴν ἀγνή κλασσικὴ παράδοση, παρὰ νὰ «κρύβῃ ἀπὸ τὸ μεγαλῆτερο σωρὸ τῶν πατριω- «τῶν τους τὰ φῶτα τῆς ἐλληνικῆς μεγαλοφυΐας «ποὺ εἶναι δὲ κ' ἡ μεγαλῆτερη δοξα τους. Τῆς

τὰ πράματα.

III «Ὅ,τι ἐδημιούργησαν τὰ παλιὰ ἐκεῖνα περιοδικὰ δὲν ἐφυγαν ἀκόμα· ἔφισε βαθιὰ τὰ σημάδια τοῦ στὴ ζωὴ μας, γιὰ τὴν ἦταν δυνατὰ ριζωμένο. Καὶ τώρα χρειάζεται ἓνας ἀγὼνας γερός καὶ συγκρατητός, μεγάλος ὅσο μεγάλος εἶναι καὶ ὁ κίνυνος ποὺ μᾶς φοβερίζει ἀκόμα, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ξαναγερούμε στὴν ἀληθινὴ ζωὴ καὶ νὰ ξαναἱσθούμε τὸ σωτήριο φῶς τῆς ἀλήθειας. Ὁ ἀγὼνας ἔχει ἀρχίσει ἀπὸ δῶ καὶ εἰς αὐτὸν χρόνῳ, μὰ εἶναι ἀκόμα ἀδύναμος καὶ δείχνεται δύσκολος, ὅπως κάθε μεγάλος ἀγὼνας.

Στὴν ἀνάπλωση, ποὺ φαίνεται νὰ ξεφεύγει ἀπὸ κάθε μεριὰ τῆς ζωῆς μας, τὴν πρώτη θέσις ἔχει πῶς πρέπει νὰ ἔχουν τὰ περιοδικὰ. Ἀφοῦ οἱ ἐφημερίδες προσπαθοῦν περισσότερο νὰ γαρμεύσουν ὅ,τι καλὸ ὑπάρχει παρὰ νὰ τὸ στηλώσουν, κι' ἀφοῦ τὸ βιβλίον, πρὶν προφτάσει νὰ ἰδεῖ ζωὴ, κιντυνεύει νὰ πεθάνει, τὰ περιοδικὰ εἶναι τὸ μόνο μέσο τῆς ἀντίδρασης, καὶ τὸ μοναδικὸ βήμα, ποὺ ἀπόμεινε σ' ὅσους θέλουν ν' ἀγωνιστοῦν καὶ νὰ μιλήσουν γιὰ τὴ δημιουργίαν καινούργιας ζωῆς καὶ καινούργιων ἐλπίδων. Στὰ τελευταῖα χρόνια βγήκαν μερικὰ περιοδικὰ μὲ τέτοια πρόγραμμα καὶ μὲ τέτοιες ιδέες. Δὲ μπορεῖ κανένας νὰ τὸ ἀρνήθῃ αὐτό. Καὶ βγαίνουν τώρα ἄλλα, ποὺ δείχνουν πῶς τὸν ἴδιον δρόμον θέλουν νὰ τραβήξουν. Μὰ τὸ λέω χωρὶς δισταγμὸ πῶς θέλουν

ΗΛΙΑ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗ

3 Η ΖΩΗ ΜΑΣ Κ' Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣ 3

Α'.

ΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΑΣ

Τυπνόνταν τραγοῦδια, ποὺ κλειούσαν μέσα τους πόνο κι' ἀπογοήτευση κατὰ μέγεθος, μελαγχολία ἀγνωρῆ στὸν Ἑλληνικὸ χαρακτήρα, κατακαυγῆ καὶ κατάρτες ἐνάντια στὴ ζωὴ φοβερὴ καὶ ποὺ βάραιναν τὴν ψυχὴ σὺν μελῦδι. Τὸ αἶσθημα τοῦ πόνου ἦταν προσποιητό· ὅλοι κἀμόνονταν πῶς πονοῦν, πῶς στερεψάν οἱ δακρυοπηγές τους καὶ βρισκάν παρηγοριὰ μονάχα στὸ ἀγκομαχῆμα τῆς Μούσας τους. Ἀψυχολόγητα τὰ πράματα ρίχνονταν ὅπως ὅπως καὶ γέμιζαν τὶς σελίδες μὲ «ὦ!» καὶ μὲ «ἄ!» μὲ φοβερισμούς γιὰ τὴ ζωὴ, μὲ ματωστά-λαχτες περιγραφές, μὲ ἥρωες ποὺ αὐτοκτονοῦσαν χαρούμενοι, πῶς γλύτωναν ἀπὸ τὸ βῆρος τῆς ζωῆς. Ἡ γλυκιά

καὶ ἡσυχὴ μελαγχολία εἶχε γίνει στριγλα μὲ τρομοκώρητο πρόσωπο, ὁ ἀρκιὸς καὶ χαϊδευτικὸς ἀθέρας μας, ἀλλάζε καὶ γίνονταν βαρὺς καὶ τοῦς ἐπνίγεν ὅλους, ὁ κύρανος μας ἤθελε δὲν ἤθελε ἐπρεπε νῆναι πάντα μολυβένιος. Καὶ βέβαια ὅλ' αὐτὰ δὲ μπορούσαν παρὰ ν' ἀφήσουν τὴν ἐπίδρασή τους στὴν οἰκογένεια. Σιγά-σιγά τὸ δηλητήριο ἔμπαινε στὴν ψυχὴ καὶ παντοδύναμη πιά ἡ ἀρρώστια κυρίευε τοὺς Νεοέλληνες.

Ἐξὺν ἀπὸ λίγες ἐξαιρέσεις, πῶχουν νὰ δείξουν μερικὰ φωτεινὰ πνεύματα στὸ πέρασμα τῶν χρόνων αὐτῶν, ὅλοι ὅσοι ἔγραφαν δούλευαν γιὰ νὰ δυνάμουν τὴν κυρίαρχη ἀρρώστια. Καὶ τὸ εἶδαμε τοῦτο ὅχι μονάχα στὴ φιλολογία μας, παρὰ καὶ στὶς διαφοροτρόπες ἐκδηλώσεις τῆς ἄλλης ζωῆς μας. Ἐπειδὴ ὅλες οἱ λεπτομέρειες τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, καθὼς θέλει καὶ δείχνει ὁ φυσικὸς νόμος, ἔχουν σχέση βαθιὰ ἀναμεταξύ τους καὶ ἡ μιὰ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἄλλης, ὅ,τι ἐγίνονταν στὰ γράμματα, εἰδείχονταν τὸν ἴδιον καιρὸ καὶ στὴν κοινωνία καὶ στὴν πολιτικὴ καὶ στὴ θρησκεία καὶ στὸ στρατὸ καὶ σ' ὅλη μας τὴν ἐθνικὴ ὑπαρξή. Καὶ λέγοντας ἐθνικὴ μιλῶ μὲ τὴ γενικὴ σημασίαν τοῦ ὁρίσμου.

Γιὰ τὴν κατάστασι αὐτὴ δὲν εἶναι ἀφορμὴ μικρότερη ἀπὸ κάθε ἄλλη καὶ τὰ οἰκογενειακὰ περιοδικὰ. Ἀφοῦ δὲν ἔχαν κανένα μέτρο καὶ καμιά μέθοδο ὅσοι τᾶβγαναν, δὲ μπορούσαν παρὰ ἔτσι νὰ κατακντήσουν

»περιορίζουνε λοιπόν την έπιρροή εκείνων που

»χαμώνονται πώς τιμούν, και την μικραίνουν
»τόσο, που μόλις φαίνεται. Για να είναι καθαυτό
»λογικοί, πρέπει τότες να μη μεταφράζεται και
»να μη βεβηλώνεται μήτε ο Σαιξπήρος, μήτε
»ο Ντάντες, μήτε οι μεγάλοι Λατίνοι, μήτε
»κανένας άλλος έξοχος ποιητής του κόσμου που
»δεν έτυχε να είναι πολίτης της νέας Αθή-
»νας. Είχαμε τέτοιες φιλονεικίες και στη δική
»μας χώρα τότες που πολλοί και σπουδαίοι
»καταδίκασαν τη μεταφραση της Αγ. Γραφής
»σε γλώσσα που μπορούσε να καταλάβει ο
»δύσλος. Θά είταν ίσως πιο ευκολόνοιωστη ή
»κατακραυγή των Αθηναίων αν άξαφνα προ-
»τείνανε να ξαναπλαστού η εθνική τους γλώσσα
»και να ξαναρθή στην καθαυτό κλασσική. Δέ
»φαίνεται όμως να ζητούν τέτοιο πράμα. Μά
»κι αν το ζητούσανε, θα σήμαινε δίχως άλλο
»πώς πίσω πηγαίνουν, κι όχι μονάχα σε τούτο
»παρά σε όλα τους. Για να γίνει μεγάλο ένα
»Έθνος πρέπει να λογιόζη τα μελλούμενα κι
»όχι τα περασμένα. Ένα και μονάχο καλό
»έχουν αυτές οι προγονικές δόξες, που κεντούν
»κάπως τη φιλότιμία για καινούργιες μεγαλή-
»τερες δόξες. Ίσως το σοβαρότερο άμάρτημα
»της σημερινής Ελλάδας είναι που ζή ολότιλα
»μέ τα περασμένα της και πολιτικά και φιλο-
»λογικά».

Η ΠΑΛΗΑ ΚΡΗΝΗ

Κρήνη με τη σκαλισμένη σου μετώπη, την κι-
τονοπράσινη και πανάρχαια, κοιμήσου στη σιωπή
της ανάνεμης πλάσης

Στην πέτρινη γούβα σου, τα ξερά φύλλα του
Πλατάνου, με μεγάλες νεκρές πεταλούδες, κοιμούν-
ται κι' αυτά σιωπηλά και άτάραχα, φανελά στο μεση-
μεριάτικο κάμμα.

Γίγαντας σκελεθρωμένος το ψηλό δέντρο παρα-
στέκει απάνωθ' σου με τα ξερά και γυμνά του κλω-
νάρια με τ' άσπρά του φύλλα, τα άπομεινάριά αυτά τα
θλιβερά, που ρέβουν έτσι, σή μαγαμένες καρδοϋλές.
Οι περιπλόκαμοί του δέ σε ησυχάζουν, τώρα, άδύνα-
μοι και χαλαρωμένοι και το λιοπύρι σου φαί σιγά σιγά
το νεράκι το λιγοστό της παράπλευρης ρεματιάς, που
ακίνητο καθρεφτίζει το θορανό την αϊθέρια γλαυκή
γαλήνη.

Το νεράκι αυτό ξεχειλίζει κάποτε παραστρατι-

μονάχα χωρίς και να το κατορθώνουν. Τι γιατί θα μάς
το πει ή δικιά εξέταση του έργου εκείνων, που τ' άδου-
τούν, και εκείνων, που τ' άγράφουν.

Όταν στα τελευταία χρόνια της ζωής της ή
«Εστία», το κλητέρο οίκογενειακό περιοδικό πούχε
βγει ως τότες, άλλες τή μορφή της και από άποψή της
κάθε λογής ώφέλιμης γνώσης και κάθε λογής πνευμα-
τικής τάχτες διδασκασίας, άρχισε να γίνεται κάτι
πιο ούσιαστικό, πιο γενναίο, πιο ζωοπύρρο, άκούστη-
καν πολλές φωνές δυσχερείας και στενοχώριας, ότι χά-
λασαν, ότι πήρε τον κατήφορο στο έκκατονόητο και στο
παράξενο. Και βέβαια δέ μπορούσε να γίνει κι' άλλιώς.
Αν δεν άκούγονταν οι φωνές αυτές, δέ θα δείχνονταν
και πιο πραγματικά πια πνοή καινούργια ζωογονούσε
τά Έλληνικά γράμματα. Έχει ξεχωριστή θέση στην
ιστορία της Νεοελληνικής φιλολογίας ή «Εστία» και
ή ύπαρξή της θα μείνει συγκρατητή με κάποια άναγέν-
νηση, θα θυμίζει πάντα, πως ή άνάπλαση, που είχαν
άρχισει σιγά και δειλά από λίγα χρόνια, ένωσαν την
ανάγκη, ότι πρέπει και να ξεφανερωθεί πιο τολμηρά
και πιο ούσιαστικά. Οι παλιοί συνεργάτες της «Εστίας»
ήθελαν δέν ήθελαν έπρεπε να κάνουν τύπο στους νέους
και να τους άφήσουν έλεύτερο το δρόμο για να μεγα-
λοφωνήσουν στους Νεοέλληνες, πως ή πνευματική τους
ζωή δέν οδηγείται από το φως της αλήθειας και του

σμέγο προς τη γουβίτσα σου και τα ξερά φύλλα έδου-
σίζονταν.

Υπομονή.

Το χειρόπωρο πάλι θαρθή και το νεράκι πάλι
θα τρέξη κελαριοτό σιμά σου και οι περιπλόκαμοι
πάλι θα ησυχάζουν θολόπλεχτοι τη θλιβερή σου γύ-
μνια. Σου φτάνει αυτό.

Την παλιά δόξα μη ζητάς μονάχα.

Αυτή δέ γυρίζει ποτέ.

Κανένα σύγγραφο δέν την έπηρε να σου τη φέρη
πίσω.

Κοιμάται στους τάφους με τους νεκρούς...

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

— Κ. ΠΑΛΑΜΑ: Μεταφράζετε τους Αρχαίους. Β'.

— » » » Ο Φήμιος. Ποίημα.

— Ν. ΚΟΝΕΜΕΝΟΥ: Το κ. Μιστριώτη έπιστολή.

— ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ: Η Στατιστική της Παιδείας

— ΠΑΝΟΥ ΚΑΛΟΘΕΟΥ: Αρχή του Παραμυθιού.

ΦΤΗΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

«Ο ΝΟΥΜΑΣ» παραχωρεί στους συνδρο-
μυτές και τακτικούς άναγνώστες του τό-
κόλουθα βιβλία, σχεδόν χάρισμα :

Του ΠΑΛΛΗ την «Ιλιάδα» (δύο τόμοι
Α—Μ). Δο. 1.—

Του ΚΑΜΗΥΣΗ: όλα τα έργα (τόμοι
έξτά: Φάρος της Ζωής, μυστικό
του γάμου.—Με Άννα Κούζλεϋ.—
Κοῦρδοι.—Δαχτυλίδι της Μάννας.—
Ανατολή.—Βιβλίο των Συντρι-
μιών.—Στά Σύγνεφα.—Διονύσου διθύ-
ραμβοι). Δο. 3.—

Του ΔΟΥΚΙΑΝΟΥ: τον «Τίμωνα τον Μι-
σάνθρωπο» μεταφρασμένο από τον
Ηλία Βουτιερίδη. Δο. 30

Του ΗΛ. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗ: τα «Σύννεφα»
τραγούδια. Δο. 50

Του Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ: Το Νουμά
«Φαινόμενα και Πράγματα». (1900).
Δο. 30

Τα ταχυδρομικά τα πληρώνουν οι
άγοραστές.

ώραίου. Μά ή αντίδραση βρέθηκε νάναι μεγάλη. Οι
συνειθισμένοι να βρίσκουν μες στις σελίδες του άγαπη-
μένου τους περιοδικού μελοδραματικές αίσθηματολογίες
πέζες και έμμετρες άνακατωμένες με άθρα λαϊκής έπι-
στήμης και με περίεργα παρμένα όπως—όπως από δω
κι' από κει, ξαφνίστηκαν, όταν είδαν κάποια εργασία
με μέθοδο.

Οι συνειθισμένοι να διαβάζουν την εύκολη κριτική
για κάθε ζήτημα, γραμμένη με άσυνείδητη άφροντισία
από κάθε σοφό της εποχής — κι' ήταν πολλοί οι
τέτοιοι — άναδραστήθηκαν δυνατά, όταν για πρώτη
φοράν αντίκρισαν κάτι πολύ πιο μεστό και πολύ πιο
σοβαρό. Άντις για την κριτική πολυλογία του κ. Βλά-
χου, του κ. Βικέλα ή του πρώτου έφημεριδογράφου
έθρισαν έμπρός τους μια κριτική του Καλοσγούρου,
του Παλαμά, του Πολυλά, κι' άντις για τις πολιτικές
αίσθηματολογίες του Παράσχου ή κάθε άδεξιου μιμητή
του τ' άραγούδια του Μαρκώ, του Παλαμά, του
Έφταλιώτη ή όποιου άλλου άληθινού ποιητή. Το
πράμα δέν ήταν μικρό. Οι διαγωμένοι έπρεπε να φω-
νάσουν και τις φωνές τους να τις άκούσουν οι παλιοί
τους θαυμαστές και να συμφωνήσουν. Κ' έτσι έγινε.
Μά άρχισε κι' ο άγώνας, δύσκολος κι' άδικόποπος.

Ένα κοινό, που ήταν συνειθισμένο να δέχεται
άνεξέταστα ό,τι του έδιναν, γιατί αυτό συμφωνούσε με

Ο „ΝΟΥΜΑΣ”, ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ Μ' ΟΚΤΩ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στά κιόσκια της πλα-
τείας Συντάγματος, Όμοιοίς, Ό-
πουργείου Οικονομικών, Σταθιού Τρο-
χιοδρόμιου (Όφθαλμιατρειών), Σταθ-
μιού Όπορείου σιδηροδρόμιου (Όυό-
νοια).

Ό „ΝΟΥΜΑΣ” δέχεται από τις έπο-
χές και τρίμηνους συνδρομυτές, με δυό
δραχμές προπληρωτές την τριμηνία.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΕΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ταξειδεύει στην Εύρώπη δυο τρεις μήνες
τώρα, βγάζει λόγους, κήνει συλλαλητήρια,
δέχεται συγχαρητήρια, ένθουσιάζει, λένε,
τους Εύρωπαίους και τους άναγκάζει, με τα
λόγια του πάντοτε, να πιστέψουν πως το Ρω-
μέικο κατοικείται ακόμα από άνθρώπους ζων-
τανούς και πως έχει άπαράγραπτα δικαιώ-
ματα κ' έπί της Μακεδονίας κ' έπί κάθε άλ-
λης χώρας τέως Έλληνικής».

Ό άνθρωπος αυτός κάτι κάμνει—δέν το
άρνούμεθα. Άλλά το κάτι που κάμνει αυτός
έξω είναι τόσο μικρό, τόσο άδύνατο, ώστε το
πνίγουμε μες δώ μέσα με τις πράξεις
μας τις άντιπατριωτικές. Διαβάστε και το
τσουχτερό άρθρο του «Φύλακα της Manche-
ster» που δημοσιεύουμε σ' άλλη σελίδα για
να πεισθώτε.

Βλέπετε, οι κουτόφραγγοι έπαψαν πια να

την πνευματική του άνακτορή και του κολάκευ τη
πρόστυχη ψυχική του όρεξη, δέ μπορούσε πια να δια-
μαρτυρηθεί μαζί με τους έως τότε δασκαλούς του για
το άπάντεχο άναποδογύρισμα της σκέψης του και της
αίσθητικής του. Ήταν δύσκολο πολύ να παραδεχτεί
τη καινούργια πνοή, που ήθελαν να μπάσουν μέσα
στην ψυχή του. Χρόνια και χρόνια δούλευαν όλοι άπά-
νου — κάτου οι πνευματικοί του όδικοί να του στερέ-
ψουν κάθε πηγή ζωής, να του μαράνουν τη δύναμη
της θέλησής του, φέρνοντάς το σε βέβαιο κι' άνίκητο
πνεματικό θάνατο, και χρειαζόνταν κάτι υπέρνθρωπο
για να το ξεσύρουν από την κατάνσταση αυτή. Τον
άγωνα τούτο τον είχε πάρει άπάνου της ή «Εστία»,
γιατί ήταν και το μοναδικό περιοδικό, που μπορούσε
να ειπεί, πως ήταν παραδομένο όλάνερο στη φιλολογία
την άληθινή, όσο δυνατόν, ύστερ' από τόσο άπότομο
κ' έπικίνδυνο άλλαγμα. Και δέν άρχισε να δειχτεί
πώς επικίνδυνο για την ύπαρξή της ήταν το άλλαγμα
αυτό, αφού ύστερα από τρία—τέσσαρα χρόνια έπαψε να
βγαίνει. Οι περισσότεροι από τους συνδρομυτές της ήταν
από το καρφωμένο στα παλιά και συνειθισμένο στην ψευ-
τιά κοινό: οι καινούργιες ιδέες και το φως της αλήθειας
τους φόβισε, δέν είχαν τη δύναμη ν' άνοίζουν τα μάτια
τους και να ιδούν κι' έτσι, για να γλυτώσουν από το
βασανιστήριο αυτό, έπαψαν να την παίρνουν και να
τη διαβάζουν. (Άκολουθεί)